

Reverse bieden

Wanneer, hoe en waarom?

CONVENTIES EN SYSTEMEN CAREL BERENDREGT, FRANS BORM EN MARIJKE VAN DER PAS

Kun je drie bladzijden volschrijven over *reverse*-bieden? Na het lezen van dit artikel zult u, net als wij, vermoedelijk tot de conclusie komen dat drie bladzijden te weinig is. Zeker als je het genoeg hebt hierover van gedachten te kunnen wisselen met een van onze vrouwelijke topspeelsters, Wietske van Zwol, Europees en wereldkampioen. Tussen het bridgen door vindt ze nog tijd als bedrijfseconoom aan de Universiteit van Tilburg te werken.

Wij spreken af in de mensa. Als wij binnenkomen, heeft Van Zwol kans gezien een tafeltje voor ons vrij te houden. Als Frans voor iedereen een bekertje koffie en een gevulde koek uit de automaat heeft gehaald, gaat Van Zwol uit de startblokken.

‘De term “reverse” is afkomstig uit de Angelsaksische literatuur en betekent “omgekeerd”. Als je opent met één in een kleur en je biedt daarna twee in een lagere kleur, dan kan je partner op tweenniveau ‘voorkeur geven’ voor je eerste kleur. Dat voorkeur geven, zo laag mogelijk teruggaan naar openaars eerste kleur, doet de antwoordende hand vaak met een minimum. Doe je het als openaar andersom, reverse, dan kan je partner alleen op het drienniveau terug naar je eerste kleur. Reverse bieden is dus oneconomisch.

1 West	Oost	2 West	Oost
1♥	1♠	1♦	1♠
2♦	2♥	2♥	3♦

In 1 biedt west zijn kleuren economisch. Oost kan op tweenniveau voorkeur tonen. In 2 biedt west reverse. Nu oost voorkeur wil geven voor ruiten, moet hij naar het drienniveau.’

Wij hebben het door. ‘Dus als je eerst je laagste kleur biedt en daarna een hogere, bied je reverse’, proberen we.

Reverse dwingt naar drienniveau

‘Dat is niet altijd zo’, antwoordt Van Zwol. ‘Kijk maar eens naar de volgende biedseries:

3 West	Oost	4 West	Oost
1♣	1♥	1♣	1♥
1♠		2♥	

In 3 kan west op een economische manier zijn tweede kleur tonen en in 4 steunt hij zijn partners kleur. Beide gevallen hebben niets

met reverse te maken. Je spreekt van een reversebod als de antwoordende hand naar drienniveau moet om voorkeur voor de eerste kleur van de openaar te tonen. Daarom kun je niet met elke hand reverse bieden.’

Wij zijn benieuwd naar de handen waarop een reversebod dan wél gerechtvaardigd is.

Van Zwol antwoordt: ‘Omdat je je partner naar drienniveau dwingt, ben je sterker dan een normale opening. Je partner hoeft maar zes punten te hebben om op éénniveau te kunnen bieden. Ook heb je een goede eerste kleur. Partner geeft namelijk wel eens voorkeur op twee of drie kleintjes, daarom moet je openingskleur minstens een goede vijfkaart zijn. Jullie willen zeker weten hoeveel punten je voor een reversebod moet hebben?’

‘Ja, ja’, knikken wij.

‘Eigenlijk is dat niet zo precies te zeggen’, antwoordt ze. ‘Punten zeggen wel iets maar niet alles. Ook andere kenmerken van je hand

ten horen. Bij een 5-4 verdeling ligt de ondergrens voor een verantwoord reverse-bod bij een punt of zeventien. Met een wat extreme verdeling mag je, vooral als de punten in je lange kleuren zitten, deze eis wat naar beneden bijstellen’, aldus de wereldkampioen.

Nu snappen we het.

♠ H 6 3	N
♥ A B 10 9	W O
♦ 4	Z
♣ A H B 10 6	

Deze hand heeft geen zeventien punten maar er is compensatie. Veel punten zitten in de lange kleuren en ze worden perfect ondersteund door goede tussenkaarten. Wij stellen voor om met deze hand 1♣ te openen en na partners 1♠-antwoord 2♥ te bieden.

Van Zwol is het ermee eens. Ze voegt er aan toe: ‘Zelfs als je ♠H verwisselt voor ♠V zou ik deze hand nog als een reverse behandelen. Maar dan heb je wel een minimum.’

Open met 5-5 de hoogste

‘En een 5-5, hoe ga je daar dan mee om?’ willen we weten.

♠ H 3	N
♥ A B 10 9 4	W O
♦ 4	Z
♣ A H B 10 6	

De hand is door de vijfde harten nog wat sterker geworden. Is het een goed idee 1♣ te openen en na 1♠ bij partner 2♥ te bieden?

‘Deze hand is goed genoeg om reverse te bieden’, antwoordt Van Zwol. ‘Toch moet je hem op een andere manier behandelen. Met een 5-5 begin je altijd met de hoogste kleur. Als je echt sterk bent, zoals de hand die jullie als voorbeeld geven, bied je de tweede kleur met een sprong. Het bieden gaat dan:

West	Oost
1♥	1♠
3♣	

Met een sterke 6-5 begin je met je langste kleur.’ Ze verandert de hand nog een beetje:

♠ H 3	N
♥ A B 10 9 4	W O
♦ -	Z
♣ A H B 10 6 3	

demmi postema

TIP VAN Wietske van Zwol::

‘Begin met een 5-5 altijd met de hoogste kleur.’

leggen gewicht in de schaal. Met een 6-5 verdeling is de speelkracht van je hand veel groter dan met een 5-4 verdeling. Daarom kun je met een 6-5 verdeling met minder punten reverse bieden dan met een 5-4 verdeling. Ook de plaats van je punten is van belang. Als je punten vooral in je lange kleuren zitten, kun je die kleuren sneller vrijspelen. Dat maakt je hand sterker. Ook goede tussenkaarten zijn van belang. Het scheelt nogal of je ♥AB32 of ♥AB109 hebt. Maar goed, jullie willen pun-

West	Oost
1♣	1♠
2♥	...
3♥	

'Je biedt de hartenkleur twee keer om de vijfkaart te tonen. Maar toch ben je met 1♣ begonnen. Met een 5-5 had je 1♥ geopend. Je partner weet nu dat je een zeskaart klaveren en een vijfkaart harten hebt. Je ziet dat je met slechts enkele biedingen je hand heel nauwkeurig kunt omschrijven. Bedenk wel dat je sterk moet zijn om zo te kunnen bieden.' Ze verandert de hand weer:

West	Oost
♠ 3 2	N
♥ AV 10 9 4	W O
♦ -	Z
♣ AB 10 6 3 2	

'Deze hand is een stuk minder sterk. Maak nu niet de fout 1♣ te openen en na partners 1♠ antwoord de hartenkleur twee keer te bieden. Dat omschrijft weliswaar je verdeling perfect maar je belooft een veel sterkere hand. Open daarom 1♥ en bied daarna 2♣, eventueel gevolgd door 3♣. Dan heb je een normale opening met een 5-5 aangegeven en dat zit tamelijk dicht bij de waarheid.'

'Kijk ook eens naar deze biedverlopen:

5 West	Oost	6 West	Oost
1♣	1♦	1♥	2♣
2♥		2♠	

In biedverloop 5 geeft west een 'sprongreverse'. Dit sprongbod is nog iets sterker dan een gewone reverse. Het belooft een onevenwichtige hand met minimaal een vijfkaart klaveren, een vierkaart harten en 18-20 punten. Het is mancheforcing.'

'In 6 biedt west reverse na een antwoord op tweenniveau. 2♠ kan nu wat minder sterk zijn dan de gebruikelijke zeventien punten omdat oost al minimaal tien punten belooft. Het bod is wel mancheforcing, je biedt deze soort reverse vanaf een punt of 15-16.'

Helemaal gegrepen door het onderwerp vragen we: 'Tot nu toe hebben we alleen maar reversebiedingen gezien van de openaar. Kan de antwoordende hand ook reverse bieden?' 'Zeker', antwoordt Van Zwol.

7 West	Oost	8 West	Oost
1♥	2♣	1♥	2♣
2♥	2♠	2♦	2♠

'Biedserie 7 is een voorbeeld van een reverse-

bod in de antwoordende hand. Maar let ook op de achtste. Dit is geen reversebod. Oost gebruikt hier de vierde-kleurconventie.'

Het is inmiddels een stuk rustiger geworden in de mensa. De prestatiebeurs maakt het helaas voor velen niet erg aantrekkelijk om enkele jaren in hun ontwikkeling te investeren maar zorgt er kennelijk bij sommige studenten voor dat ze zich beperken tot hun kernactiviteit: studeren. Er staat in elk geval geen lange rij meer voor de koffieautomaat. Van Zwol biedt aan voor ons een bekertje cappuccino te halen, waartegen we natuurlijk geen nee zeggen. Hopelijk helpt het ons de aandacht goed vast te houden.

Intussen mag u wat oefenen. Hoe biedt u de volgende zuidhanden? De antwoorden vindt u op pagina 48.

A	West	Noord	Oost	Zuid
♠ 9 ♥ AVB 6 5 ♦ HV 10 9 5 4 ♣ 3	-	-	pas	??

B	West	Noord	Oost	Zuid
♠ AVB 9 ♥ 9 8 ♦ 7 ♣ AVB 9 5 4	-	1♦	pas	??

C	West	Noord	Oost	Zuid
♠ V 9 ♥ AV 10 9 5 ♦ 8 ♣ HV 7 6 5	-	-	-	1♥
	pas	2♦	pas	??

D	West	Noord	Oost	Zuid
♠ AB ♥ VB 9 4 ♦ H 10 ♣ AB 8 7 3	pas	pas	pas	??

E	West	Noord	Oost	Zuid
♠ H 3 ♥ AB 9 5 ♦ 10 4 ♣ AB 8 7 3	-	-	pas	1♣
	pas	1♠	pas	??

De cappuccino is gearriveerd en wij hebben nog wel enkele vragen. Een daarvan gaat over het forcing karakter van reverse bieden.

Een reversebod is forcing

Van Zwol weet er meer van: 'In de klassieke methodes was een reversebod niet forcing. Tegenwoordig vinden de meeste experts dat niet zo handig. Dat is ook gemakkelijk te begrijpen: de reversebieder heeft een punt of zeventien en de antwoordende hand heeft er meestal zes of meer. Dat betekent dat de gecombineerde kracht van beide handen minstens 23 punten is. Een manche is dan vaak

dicht in de buurt. Bedenk dat een reversebieder ook wel eens 19 of 20 punten heeft. De manche is dan nagenoeg zeker. Daarom mag je op een reversebod nooit passen!'

Oké. We snappen dat we niet mogen passen op partners reversebod maar wat moeten we dan wel bieden? Hoe gaan we bijvoorbeeld verder met een heel zwakke hand? Hoe is het vervolg als we ten minste een manche en mogelijk een slem willen gaan bieden?

Van Zwol komt ons te hulp. 'Dat hangt een beetje af van wat je belangrijk vindt', antwoordt ze. 'In de klassieke opvatting hecht men er vooral aan in de beste deelscore en eventueel manche te eindigen. Volgens deze school zijn daarom drie herbiedingen van de antwoorder niet forcing: de herbieding van zijn hoge kleur, het voorkeur geven voor openaars eerste kleur en een bod van 2SA.

9	West	Oost
N ♠ VB 10 8 7 6 W O ♥ V 6 Z ♦ 3 2 ♣ B 4 3	1♦	1♠
	2♥	2♠

Oost is zwak met een lange schoppenkleur.

10	West	Oost
N ♠ V 9 8 6 W O ♥ 9 3 2 Z ♦ A 9 8 3 ♣ 4 3	1♦	1♠
	2♥	3♦

Oost is zwak en heeft een fit(je) in partners eerste kleur.

11	West	Oost
N ♠ V 9 8 6 W O ♥ 9 3 2 Z ♦ 8 3 ♣ HB 10 3	1♦	1♠
	2♥	2SA

Oost is zwak en heeft een stop(je) in de ongeboden kleur.'

'Alle andere biedingen van oost zijn forcing. Deze methode is goed speelbaar maar heeft toch een bezwaar. Het bieden van een goede hand met een fit in partners eerste kleur is een probleem. Kies je biedserie 10 dan mag de openaar passen als hij een minimale reverse heeft.'

Je kunt de bieding forcing maken door de vierde-kleurconventie in te lassen maar dat geeft soms ook weer een probleem. Vergelijk de biedseries 12 en 13 maar eens met elkaar.

12 West	Oost	13 West	Oost
1♦	1♠	1♦	1♠
2♥	3♣	2♥	3♦
3SA	??	3SA	pas

In 12 geeft oost met 3♣, de vierde kleur, overwaarde aan maar niet per se ruitensteun. Nu nog 4♦ bieden is een heel avontuur, zeker in een parenwedstrijd. Als je afstopt in 5♦, heb je, zelfs als je dat maakt, waarschijn- ▶▶▶

lijkt een slechte score omdat veel andere paren 3SA met één of meer overslagen maken. Aan de andere kant is het ook niet prettig partner onwetend te laten van je ruitensteun. Het zou prettig zijn als 3♦ een behoorlijke hand belooft want dan kan oost met een gerust hart passen op 3SA, zoals in biedserie 13.

‘Hoe kun je nog in 3♦ stoppen?’ vragen wij.

‘Daarvoor is de Noodrem bedacht’, antwoordt onze bedrijfseconoom, ‘een variant van *Lebensohl*.’

Grijp naar de Noodrem met 2SA

‘Na openaars reversebod kan zijn partner 2SA bieden. De openaar moet nu, als hij een minimale reverse heeft, 3♣ bieden. De antwoorder geeft dan een minimale hand aan door te passen of één van openaars kleuren te bieden. Ook kan hij zijn eigen hoge kleur herhalen, daar kom ik zo op terug. Het direct steunen, zonder 2SA dus, van een van openaars kleuren belooft dus een behoorlijke hand.

♠ V 2	N	♠ H 8 7 5
♥ A H 7 5	W O	♥ 8 6
♦ 10 7	Z	♦ B 9 6 5
♣ A H B 8 3		♣ V 6 5

West	Oost
1♣	1♠
2♥	2SA
3♣	pas

West moet na 2SA met zijn minimale reverse 3♣ bieden en de beste deelscore is bereikt.

♠ V 2	N	♠ H 8 7 5
♥ A H 7 5	W O	♥ 8 4 2
♦ A H B 10 7	Z	♦ V 6 5
♣ 8 3		♣ B 6 5

West	Oost
1♦	1♠
2♥	2SA
3♣	3♦
pas	

Alweer is west verplicht 3♣ te bieden. Oost corrigeert naar 3♦.

♠ V 2	N	♠ H 8 7 5
♥ A H 7 5	W O	♥ 8 6
♦ A H B 10 7	Z	♦ 2
♣ 10 3		♣ V B 9 6 5 2

West	Oost
1♦	1♠
2♥	2SA
3♣	pas

Hier is het wel even schrikken voor west maar 3♣ is veruit het beste contract!

Wij zijn onder de indruk van deze vernuftige oplossing. Zwakke handen met steun bied je via 2SA, het direct steunen van partners kleuren, nadat hij reverse heeft geboden, is mancheforcing. Het bereiken van een manche of slem in de 5-3 fit in de eerste kleur van de openaar gaat zo een stuk soepeler.

‘Pas op’, waarschuwt Van Zwol, ‘het steunen van één van partners kleuren – na zijn reversebod – belooft dan wel een behoorlijke hand maar nog geen sleminteresse. In principe ben je voor de beste manche bezig.’

Toch hebben wij een puntje van kritiek: het is niet meer mogelijk in 2SA te eindigen.

‘Dat is waar’, geeft Van Zwol toe. ‘Maar hoe vaak is het nu precies 2SA voor je? Bovendien, met een 5-4-2-2 verdeling opent de reversebieder vaak 1SA. Kijk bijvoorbeeld nog eens naar opgave D. Daarom heeft een reversebieder meestal een onevenwichtige hand en dan wil je vaak liever een troefcontract spelen.’

Nog even dit

Wij willen weten of er naast de Noodrem nog andere biedingen zijn, waarmee je na een reversebod onder de manche kunt eindigen.

‘Die zijn er’, antwoordt Van Zwol. ‘Ik zou

nog terugkomen op het door de antwoorder herbidden van zijn hoge kleur. In 9 doet oost dat direct na wests reversebod maar hij kan het ook doen via 2SA. Sommige topparen spelen een directe herhaling als forcing maar die spelen na 1♣/♦ een antwoord van 2♥/♠ als (zeer) zwak. Speel je dat laatste niet, dan kun je een directe herhaling van de hoge kleur van de antwoordende hand als zwak spelen.’

‘Het 2SA-bod gebruik je dan om onderscheid te maken tussen een inviterende en een sterke hand met een zeskaart hoge kleur.

♠ 6 4	N	♠ H 3 2
♥ V 5	W O	♥ H B 10 8 6 3
♦ A H 10 6	Z	♦ 5 4
♣ A H B 4 3		♣ 8 5

West	Oost
1♣	1♥
2♦	2SA
3♣	3♥
4♥	pas

Oost biedt hier eerst 2SA en herbidt na het (bijna) verplichte 3♣ zijn kleur. Dit geeft een inviterende hand aan. Hier biedt west 4♥ maar zonder fit en met een minimale reverse had hij mogen passen. Is oost sterker, dan springt hij na 2♦ naar 3♥’, besluit Van Zwol.

Een stuk wijzer verlaten wij de campus. Het station is gelukkig vlakbij. Terwijl wij erheen wandelen, bedenken we nog wat opgaven.

F	♠ A B 10 6 4		
	♥ 10 7 5		
	♦ B 4 2		
	♣ H 3		

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♣	pas	1♠
pas	2♦	pas	??

G	♠ A 3		
	♥ H V 10 9 4		
	♦ -		
	♣ A H V 10 6 3		

West	Noord	Oost	Zuid
-	pas	pas	1♣
pas	1♠	pas	2♥
pas	2SA	pas	??

H	♠ H B 8 4 2	I	♠ A B 8 3 2
	♥ V 10 8 3		♥ H 10 8 3
	♦ 7 5		♦ 7 5
	♣ 5 4		♣ H 4

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♣	pas	1♠
pas	2♥	pas	??

J	♠ H B 10 8 4 2	K	♠ A H V B 8 2
	♥ 7 3		♥ 7 5 3
	♦ H 8 3		♦ 8 3
	♣ 5 4		♣ A 4

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♣	pas	1♠
pas	2♥	pas	??

De antwoorden staan in het kader links hier naast. U gebruikt de Noodrem. ♠

In het volgende nummer:
Het Saaie Klaveren-systeem

Antwoorden

bij de opgaven op pagina's 46 en 48

- A 1♥. Als u 1♦ opent, zit u vast na een 1♠-antwoord: voor 2♥ bent u dan te zwak en na 2♣ zou uw vijfkaart harten 'verzuipen'.
- B 2♣. De schoppenkleur meldt u later. U biedt zo reverse in de antwoordende hand: mancheforcing met een vierkaart schoppen en minstens een vijfkaart klaveren.
- C 2♥. Uw hand is mooi maar niet sterk genoeg voor een oneconomisch 3♣-bod.
- D 1SA. Als u 1♣ opent, zijn na partners 1♠ uw kleuren te slecht voor 2♥. U hebt dan te veel voor 1SA en te weinig voor 2SA. 1SA openen is het minst slechte alternatief.
- E 1SA, van alle kwaden het minste. 2♥ is re-

- verse, dat kan niet met dertien punten. 2♣ op zo'n matige vijfkaart is ook niet leuk.
- F 2♥. Ook na een reverse gebruikt u de vierde-kleurconventie. Tegenover een driekaart schoppen gaat u naar 4♠.
- G 3♥. U bent zo sterk dat u niet wilt dat partner op 3♠ past. Bovendien hebt u uw vijfkaart harten nog niet verteld.
- H 2SA. 3♣ corrigeert u naar 3♥. Dit belooft een zwakke hand met hartensteun.
- I 3♥: goede hand met een vierkaart steun.
- J 2SA. Om na 3♣ met 3♠ te inviteren voor 4♠. Partner mag dan op 3♠ passen.
- K 3♠: forcing, u sluit zelfs slem niet uit.